

Arbeðskvinnur á skeiði:

— Vitandin mennir okkum

Arbeðsgevararnir stóðu seg ikki serliga væl í samráðingunum við Føroya Arbeðarafelag í vikuni. Arbeðsfólkið dugdi so væl at tala fyri sinum krøvum, at hin parturin ikki fekk orðið fyri seg.

Tað vóru luttakararnir á skeiðnum í Føroya Arbeðarafelag, sum høvdu býtt seg upp í bólkar, har summi vóru arbeðsgevarar og summi arbeðarar. Og so samráddust tey um nýggjan sáttmála.

Hesar samráðingarnar líktust avgjørt ikki veruligu samráðingunum. Teir sonnu arbeðsgevararnir eru sterkari enn so, og teir flestu arbeðararnir eru nógv minni tilvitandi, enn tær kvinnurnar, sum nú í 14 dagar hava verið á skeiði í Føroya Arbeðarafelag.

Har hava tær lært eitt og annað. Um sáttmálan, um hvussu álitisfólk eiga at arbeiða, um samstarv og trygd og ikki minst um tær bonusskipanir, ið tær næstan allar arbeiða eftir, men sum tær litið vistu um.

Tað er strævið at fara á slík skeið. Arbeitt verður frá niggju á morgni til niggju á kvøldi fyri at fáa sum mest burturur. Tá undirvingin er av um kvøldið, fara tey heldur ikki hvør til sitt. Sita og binda, spæla kort ella lesa og tosa um ymist, ið er frammi í tíðini ella okkurt, ið er komið fram á skeiðinum. Eingin fær høvi til at keða seg.

Vantandi vitan

Tær eru avgjørt ikki samdar um alt. Ymiskar meiningar skulu eisini til fyri at fáa nakað orðaskifti.

Men eitt vóru allar, sum vit tosaðu við eitt kvøldið á ferðamannaheiminum, samdar um: At størsti veikleikin hjá arbeðarunum er vantandi vitan.

— Tað, sum virkisleislurnar ræðast mest, er, at fólkið fær upplýsing. Arbeðsgevararnir eru greiðir yvir, at arbeðararnir betur megna at verja síni rættindi og krøv, tá teir hava ognuð sær vitan. Vitan ger sterkari.

— Á skeiðinum hava vit fingið nógv at vita, sum vit ikki vistu frammanundan, men sum ein og hvør eigur at vita.

Vit hava fingið at vita um sáttmálan og um tær

bonusskipanir, ið vit verða lønt eftir. Eg haldi, at tað hevði skelkað allar Føroyar, um fólk vistu, hvussu vit verða lønt. Haraftrat hava vit skilt, hvussu stóran týdning tað hevur, at arbeðararnir standa saman.

Á teimum flestu flakavirkjunum verða kvinnurnar løntar eftir bonusskipan. Tær fáa timaløn, men skera tær meira enn eitt vist um timan, fáa tær bonus. Eingin hevur sagt teimum, hvussu markið verður ásett, og hvussu lønin verður roknað út. Teir kendu bara markið.

Tær vóru ógvuliga kløkkar, tá tær á skeiðinum fingið at vita, hvussu hetta í veruleikanum fer fram.

Ymiskt bonus

Tað visir seg, at bonusið er ymiskt frá virki til virki, og at markið fyri at fáa bonus verður ásett alt eftir, hvussu virkið er fyri figgarliga. Tað merkir, at á fleiri av teimum smáu virkjunum mugu kvinnurnar kíta seg nógv meira fyri at fáa tað sama burturur sum tær á størri virkjunum. Tað er kortini ikki so, at tey stórru virkini øll lona betur enn tey smáu.

Virkisleislurnar áseta eisini markið fyri at fáa bonus eftir, hvussu góður fiskurin er, og hvussu nógv er til av fiski.

Er nógur fiskur á virkinum, skulu tær skera meira um timan fyri at fáa bonus. Og so nýðast tær at kíta seg uppaftur meira. Av tí fylgir sjálvandi, at meira verður skorið burtur. Sostatt leggja virkisleislurnar minni dent á góðskuna á fiskinum, tá nógv er til. Bonusið ásetur virkisleislan sjálv, eingin spyr nakrantíð fólkið.

Arbeiða yvir evni

Bonusskipanirnar eru eisini órættvisar í aðrar mátar. T.d. er loft á, so sjálvt um ein sker nógvar ferðir meira enn neyðugt fyri at fáa bonus, so fær hon bara ein litlan part av bonusinum. Men bara tað, at bonusskipan er, fær fólk at arbeiða ofta skjótari, enn tey orka.

— Tað er ein løgønarskipan, sum fær fólk at arbeiða yvir evni. Bonusið verður ásett eftir, hvussu

nógv tey kvikastu skera á flakavirkjunum, og tí streingja hini meira og meira á.

— Bonus skuldi ikki verið, tí tað er so ringt fyri tey, sum ikki eru før fyri at arbeiða so skjótt. Á lønarskeiðinum hjá teimum, sum ikki fáa bonus, stendur, at tær einki bonus hava fingið. Tann sum ferð eftir ferð á henda hátt fær at vita, at hon ikki arbeiðir so skjótt, liggur undir stórum sálarligum trýsti.

Fólkið hevði trivst betur, um tey fingið at vita, hvat tey arbeiða við. Arbeiðið eigur ikki at vera nógur plága, men tað verður tað tíværri ofta. Tað er nú einaferð so, at summi fólk arbeiða skjótari enn onnur, men hvør sigur, at øll tey sum arbeiða skjótt, eisini arbeiða væl?

Fólkið ikki eftirspurt

Higartil hava arbeðsgevararnir ikki viljað samráðast um bonusskipan. Nú ljóðar, at teir ætla at gera felags skipan fyri alt landið.

— Tað kunnu teir ikki loyva sær uttan at samráðast við fakfelagini. Tað átti at verið so, at virkisleisla og álitisfólk samráðu seg fram til eina bonusskipan, um nógur skipan skal vera.

Upplýsing er neyðug

— Eitt av endamállum við hesum skeiðinum var at greiða fólkinum frá, hvussu bonusið verður roknað út, fyri at tey kunnu vita, hvat tey fáa pengar fyri.

Tey eiga sjálv at kunna meta, um ein bonusskipan er góð ella vánalig. Harvið verða tey eisini før fyri at samráða seg fram til eina rættvisa skipan, sigur Hans Pauli Holm, sum hevur undirvíst á skeiðinum saman við Hendrik Hansen úr AOF.

Á skeiðinum vóru kvinnur úr øllum landinum. Tær flestu flakavinnur, men eisini kvinnur, ið arbeiða á øðrum virkjunum og á sjúkrahúsi. Tær, sum ikki vóru flakavinnur, hildu ikki skeiðið vera óvirkandi, sjálvt um lønarviðurskiptini á flakavirkjunum vóru so gjølla viðgjørð.

— Fiskurin er jú tað, sum vit liva av, og tað var áhugavert at hoyra, hvussu alt hongur saman. Vit hava eisini lært nógv um álitismannaskipan og annað, ið viðkemur okkum øllum.

— Vit hava ikki bara fingið meira at vita, men eru eisini vorðnar meira tilvitandi um okkara støðu og hava tí fingið størri sjálvsálit. Vit hava

lært at tora at siga okkara hugsan.

Tá eitt slíkt skeið byrjar, eru tað ofta fólk við, sum ikki tora at taka orðið. Men tað er bara í fyrstani. Eftir nøkrum fám døgum eru øll við. Tær vóru ógvuliga fegnar um bólkaarbeiði. Av tí hava tær bæði lært at samarbeiði og sjálvsálit.

Tá tær »spælu» sam-

ræðingar, bóru tær seg ikki altíð rætt at. Tað gjørdi minni, tí tær lærdu nógv av mistøkunum.

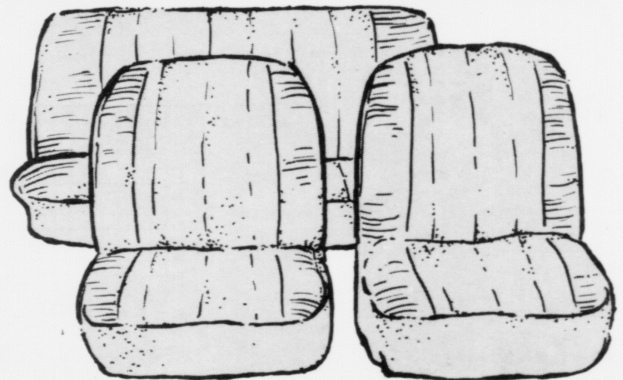
Kvinnurnar á skeiðinum ætla, nú tær fara aftur til arbeiðis, at greiða starvsfeløgnum frá tí, sum tær hava lært.

— Vónandi kunnu vit so í felag broyta viðurskiptini til tað betra.

randi

KLAVER · BYGGER
TLF. 14 044 A. HAURITZ REPR. — STÉMNING

BILBETREKK

Hevur tú nýggjan bil og gjarna vil varðveita setrini vøkur so leingi sum gjørligt, so er loysnin eitt bilbetrekk.

Ella um tú hevur ein gamlan bil, har setrini hava sæð sínar bestu dagar, so friðka nýggj

betrekk nógv um bilin innan. Tey fjala yvir hol, brennimerkir, blettir o.t.

Í Húsbúna finnur tú eitt stórt úrval av bilbetrekkum í øllum góðskum og litum. Hygg inn á gólvíð. Vit hava ívalyst eitt betrekk, ið júst hóskar til tin bil.

HÚSBÚNI
moblar · teppar · golvbelegningur
HOYVIK · TLF. 13828

Keypikort
Húsbúni
L. útrá
M. álingahandilin
Keyp fyri upp til 10.000 kr.
utan útgjöld